

Štev. 43.

V Ljubljani, v sredo 10. novembra 1915.

Leto II.

Iz bojev v Volhiniji: Naši dragonci zasledujejo bežeče Ruse.

V listu so slike s tirolskega bojišča: Dolomiti, Stilfserjoch, Monte Piano, stražnica pod Ortlerjem, Königsspitze, dolina Fasamska i. t. d.

W. G. Appleton :

40. nadaljevanje.

Žrtev zarote.

Roman.

„Vi ste predsednik kriminalnega oddelka v Scotland Yardu?“ je vprašal?

„Da, to sem“, je odgovoril gospod Beale samozavestno. Takoj so se obrnile vse oči vanj. Preobširno bi bilo navajati njegov govor dobesečno, zato omenjam samo glavne točke:

„Policijska oblast v Londonu je prišla že pred tedni na sled inozemski zarotniški družbi. Njeni cilji sicer še niso docela znani, ali toliko je gotovo, da je glavni in prvi namen te družbe uničiti obtoženca in mlado damo, ki je gospod doktor Williams zarocen ž njo. Enkrat bi se bilo tej dični družbi že skoraj posrečilo spraviti s sveta nevesto, pa jej je v zadnjem hipu obtoženec rešil življenje. Pri tem je bil eden izmed zarotnikov ustreljen, eden pa ranjen in pozneje ga je spravila policija v zapor. Prav ista banda je pač zastupila tudi gospodično Donaldsonovo, in obtoženec je prav gotovo popolnoma nedolžen.“

Ta izjava znanega policijskega šefa je vzbudila zopet novo in splošno senzacijo; meni pa je samega veselja srce vedno hitreje in krepkeje utripalo.

Potem je nadaljeval gospod Beale, da bi ne bil obtoženec sploh nikdar prišel v zapor, ko bi se doktor Pennyfeather ne bil dal voditi od samih sumničenj in bi bila krajna policija nekoliko natančneje zasledovala vzroke zločina. K sreči je kriminalna policija popravila, kar se je bilo prej zagrešilo, in dognala je prav presenetljive stvari.

Sodni dvor in občinstvo so z največjim začudenjem sledili nadaljnim izvajanjem policijskega nadzornika, posebno tedaj, ko je povedal, da sta se našli v bolniški sobi razun prve stekleničice še druga ter vrhu tega tudi v nekem skrivališču damo, sozarotnico one bande. Ta dama je bila zapletena tudi v prej omenjeni atentat na obtoženčevo zaročenko: zaporno povelje za njo ima že v žepu.

Tu je gospod Beale umolknil in je položil listino na sodno mizo.

Za hip je zavladovala po dvorani smrtna tišina. Čustva veselja in sreče, ki me je prešinilo takrat, ni možno popisati. Vem

Ortler, središče hudih bitk z Lahi: Pogled na prekrasno Königsspitze (3857 m visoko) z ledenikom.

samo toliko, da je prekinil to tišino Mortimer, ki je predlagal, naj me sodni dvor v očigled tako tehtnim in jasnim dokazom nedolžnosti takoj oprosti ter spusti iz zopora.

Porotniki so se odstranili, a so se v najkrajšem času zopet vrnili. Bil sem soglasno oproščen.

Nekaj trenutkov nato sem že mogel objeti svojo ljubo Marcelo; oba sva bila nepopisno srečna v zavesti, da je naposled vendarle konec vseh zlobnih intrig in zaprek in postaneva sedaj svoja za vse življenje.

Dva in dvajseto poglavje.

To je bil vesel dan, ki ga nikdar ne pozabim. Nagla izprememba iz strašne obupanosti prejšnjih tednov v sedanjo presrečno zavest, da sem svoboden mož, ki sme storiti ali opustiti karkoli hoče, ta zavest je vzbujala v meni nepopisno čustvo sreče. Sedaj po dolgem času se mi zde vsi oni dogodki kakor neprijetne sanje.

Iz dolomitskega raja: Dolina Fasanska z Langkoflom.

Ni si možno predstavljati veselejšje družbe kot je bila naša na povratku domov. Nadzorniku Bealaju, ki nas je seveda moral spremljati, je kar žarel obraz samega zadovoljstva, ker je vse tako imenitno izpeljal; Gregorij s svojo lilijo v gumbnici je bil posebljena radost. Marcela se mi je zdela krasnejša kot kdaj prej. Vso pot se je tesno oprijemala moje roke, kakor da je noče več izpustiti vse življenje.

V Richmondu so se ustavljali ljudje na cesti in so gledali začudeni za nami. Nekateri, ki jim je bilo vsekakor že znano, da sem častno oproščen, so se mi spoštljivo odkrivali. Trgovci so hiteli iz svojih prodajalnic pred vrata, da ne zamude ne navadnega prizora. Potem se je razširila vest o moji oprostitvi kakor ogenj hipoma po vsem mestu; in še preden smo se pripeljali do doma, se je zbrala pred hišo že velika množica ljudi; vsakdo izmed njih mi je hotel čestitati ter mi stisniti roko. Ljubeznivih voščil je kar deževalo; to že ni bila navadna dobrodošlica, nego prava burna ovacija.

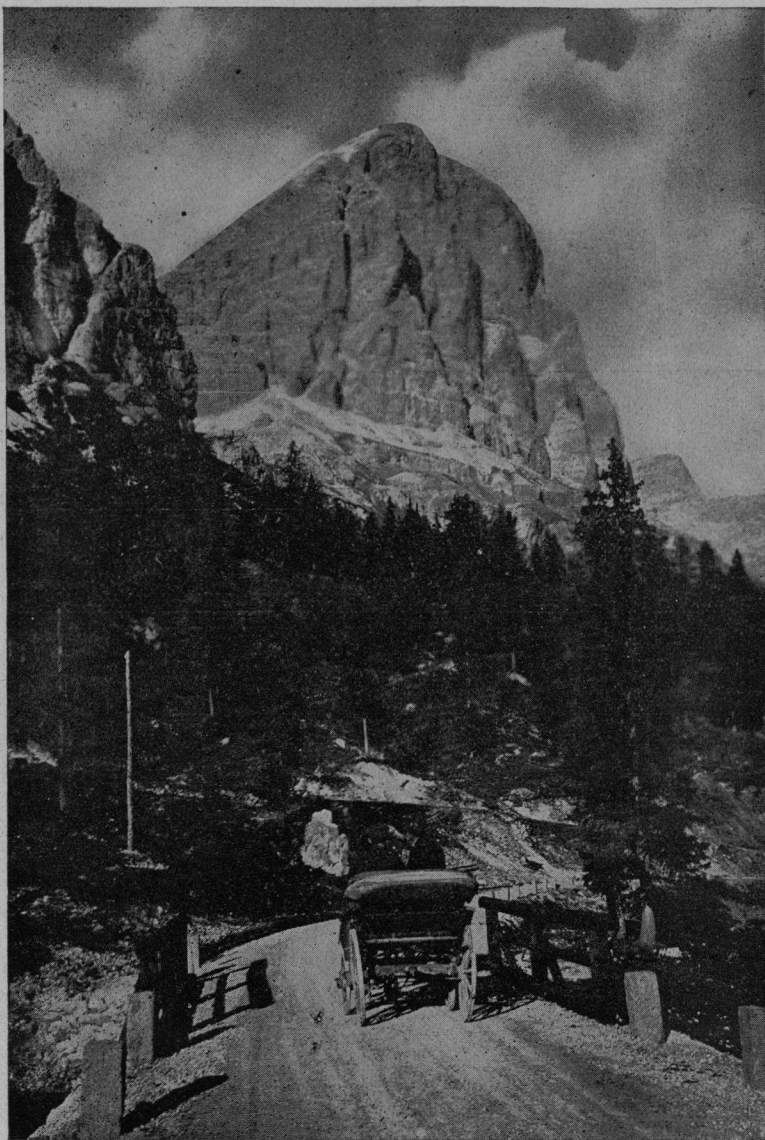
Ko smo odprli vrtna vrata, sta nama planili Helena in Lucy vsi srečni in veseli nasproti. Minilo je jedva pet minut, pa je bil med nami tudi duhovnik, ki naju je imel takrat poročiti, ter nam je prisrčno čestital. Naša radost, naša sreča je bila brezmejna. Do obeda je vladala v hiši prava babilonska zmešnjava; govorili smo vsi vprek, saj smo si imeli toliko povedati. Najmirnejši je bil še nadzornik Beale, ki je končno tudi na ostalo družbo pomirjevalno vplival.

Od njega smo zvedeli prav zanimive novice. Stara Heziba se ni smela nič več odstraniti iz sodnijskega poslopja in je sedaj že pod ključem. Enaka usoda je zatekla tudi baronico Eissenovo. Etiketa na oni drugi usodepolni stekleničici strupa je obrnila sled na neko drogerijo v ulici Pimlico. Policija je tam pregledala knjige in je dognala, da je to stekleničico strupa kupil v omenjeni drogeriji že enkrat imenovani doktor Mercier in sicer par dni pred umorom. Seveda so tega doktorja tudi zaprli, ker je bil osumljen sokrivde umora. Tudi tajinstvena grofica Katinska je bila pod strogim policijskim nadzorstvom, tako, da bi jej bilo nemogoče uiti. Tako so bili v kratkem času uničeni naši najhujši sovraž-

niki. Eissen je bil mrtev, njegova žena, Hefzika, Bertholdi in Mercier so bili na varnem, grofica Katinska je bila takisto takorekoč že pod ključem. Vsa zadeva se je bila torej dobro razvila; vendar pa je manjkalo še nekaj glavnega. Ključ popolne razrešitve je tvorilo brezdvomno pismo, ki se je bilo izgubilo. Zaman smo vedno nanovo preiskavali moje stanovanje ter sobi v hotelu „Cecil“, kjer sta stanovali Marcela in Lucy prvo noč po svojem prihodu v London, vse je bilo brezuspešno. Zato so napravili nov načrt, kako priti do velevažne listine. Tudi jaz sem popolnoma soglašal s tem načrtom.

Marcela in Lucy naj bi šli namreč zopet stanovat v svoji prejšnji sobi v hotelu „Cecil“; v ta namen je Mortimer že pred nekaj dnevi sobi osebno najel pri ravnatelstvu hotela. V trdnem prepričanju, da bom gotovo oproščen, pa je naročil tudi v hotelu „Savoy“ imenitno večerjo, kjer naj bi praznovali po posetu gledališča svojo zmago. Obe dami bi šli potem spat v svoji hotelski sobi, kjer naj bi nas naslednjega jutra pričakovali. Marcela bi si morala izbiti vse drugo iz glave ter misliti prav napeto samo na pismo, t. j. v svojem spominu bi morala do najmanjše podrobnosti preiti vse dogodke onega usodepolnega večera ter prav ostro razmišljati, kam je skrila dragoceno pisanje. Sicer je bil to malo čuden in dvomljiv eksperiment, vendar pa smo imeli mnogo upanja, da se nam posreči.

Odobral sem torej ta del načrta, strinjal pa se nisem s predlogom, da bi šli v gledališče ter imeli potem v javnem hotelu slavnostno večerjo, ker se mi ni zdelo primerno, da bi z ozirom na tragični konec moje dobre tete na ta način praznovali svojo zmago. Mortimer je tudi takoj razumel moj ugovor, saj v prvih hipih prekipevajočega veselja sam ni vedel, kako bi zadostno proslavil mojo oprostitev. Tako je torej odpadel ta del večernega programa.

S tirolskega bojišča: Alpska cesta v Dolomitih, za katero se vrše ljuti boji.

Znameniti dan se je nagibal h koncu. Helena nas je spremila proti večeru v London in večerjali smo v zasebni Marcelini sobi v hotelu „Cecil“. Dasi nam misel na povod, ki nas je dovedel tu sem, ni dala priti do pravega veselja, smo bili vendarle vsi prav dobre volje ter smo se ločili šele o polnoči. Obetala sva z Mortimerjem, da se oglasiva pri Marceli naslednjega dne ob enajstih zjutraj; ob isti uri je obljubil priti tudi nadzornik Beale, ki vsled službenih poslov ni mogel preživeti večera z

nami, ki pa je bil prav tako radoveden na uspeh našega eksperimenta, kakor mi vsi. Pripeljali smo se baš še z zadnjim vlakom v Richmond, in s tem je bil končan živahnih dogodkov polni dan.

Točno ob enajstih sva stopila naslednjega dne z Mortimerjem v hotel „Cecil“, ali Beale je že hodil po veži semintja.

„Resnično!“ je vzkliknil, „ni mi dalo miru danes zjutraj. Kar ves nervozen sem. Ko bi bila vendar našla pismo! Ne morete si misliti, kako velikega pomena je to zame.“

„Samo nekoliko potrpljenja še, takoj bodemo zvedeli,“ sem ga miril ter poslal dečka s svojo karto k Marceli. In dve minuti pozneje smo bili že pri njej. Takoj ko smo vstopili, smo videli, da se je naš načrt posrečil. Marcela mi je pritekla vsa zaračča od veselja v naročje, Lucy pa je plesala s pismom v roki po sobi.

„Hura!“ je vzkliknila, „hura! Ga že imamo, ga že imamo. Tukaj je, gospod doktor!“

(Dalje prih.)

Usoda Srbije.

Dunajska „Arbeiter Zeitung“ je prinesla sledeči članek*, ki ga prinašamo v dobesednem prevodu:

„Strašna je usoda narodov, ki jih je postavil slučaj predzgodovinskega naseljenja na mejo dveh kultur. To je izkusil poljski narod na severu in srbski na jugu. Tam spodaj sta se križali najprej več stoletij grška in rimska kultura, Bican in Rim. Rodovi, ki so se naselili ob gorenji Savi, so prejeli evangelij od rimskih duhovnikov v latinskem tisku in pismu, rodovi ob dolnji Savi in ob njenih pritokih s Krasa pa so prejeli krščanstvo in abecedo od grških menihov iz Carigrada (Ciril in Metod ter njuni učenci), tako je prišel isti narod geografsko v dve kulturni sferi. Toda ta razkol je bil le majhna razpoka na plošči v primeri s prepadom, ki ga je izkopal osvojevalno vojevanje osmanskih Turkov med zahodom in vzhodom. Turki so vladali popolnoma ozemlju ne desni strani Save tekom štirih stoletij (od 1459 do 1809) ter so narod odločili docela od zahoda; štiri stoletja je srbski narod izginil z zgodovinskega površja. Srb je bil kmet-tlačan islamskega posestnika in le v nesmrtnih narodnih pesmih o junaških bojih dedov na Kosovem polju, v narodnih pesmih, ki jih ni slišal nihče razen srbsko vaščanstvo, ki jih ni zapisal nihče razen spomin dečkov, le v teh čudovitih pesmih (ki sta jih prevajala Herder in Goethe ter so kot nedosežni vzori narodne poezije natisnjeni v vseh literaturah sveta) je živel spomin na propalo veličastvo srbskega carstva. Tako se je vzgojila srbska duša: umetniško in vojaško, romantično in polna nagona za dejanja. Srbi niso toli trezni, gospodarski, delavni in praktični, kakor Bolgari, toda bolj umetniški so in bolj žejni dejanj.

Na srbskih tleh je divjal od početka novega veka neprestano boj med zapadom in Islamom. Pol stoletja so se borili z Islamom Madjari in Hrvatje sami — zato so morali Osmanom podleči. Rešiti so se mogli le s tem, da so poklicali na pomoč sveto

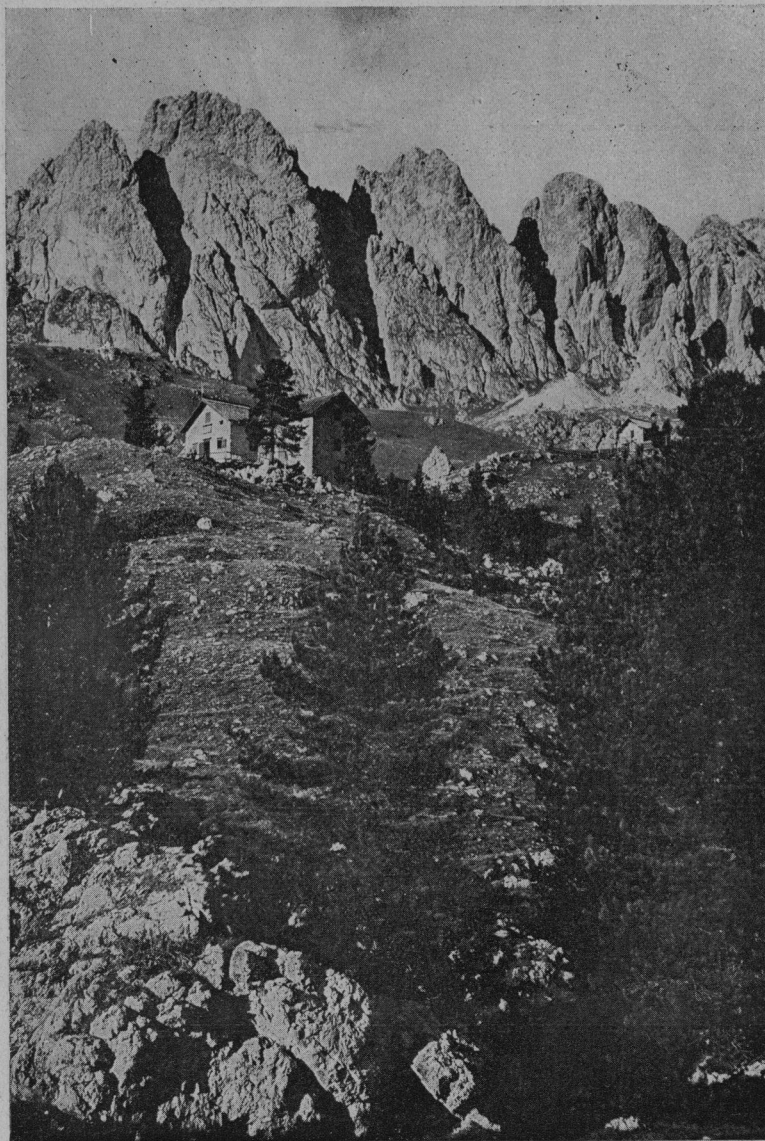
S tirolskega bojišča: Planinska koča pod Ortlerjem, zdaj vojaška stražnica.

rimsko državo nemškega naroda, in ta je bila takrat hiša Avstrija. Cesarji starega nemškega cesarstva so vodili od l. 1524 poldrugo stoletje s Turki vojne za Ogrsko in kmalu tudi za Srbijo. Od l. 1524 do 1683 so prodirali Turki vedno naprej, prav do dunajskega obzidja. Nemčija in Poljska sta jih združeni odbili. Leta 1686 je bila osvojena Pešta, ki je bila torej skoraj 150 let turška, l. 1687 je bila zopet osvojena Hrvatska in Slavonija, l. 1697 je bila osvobojena južna Ogrska z zmago princa Evgena pri Zenti. Nova vojna s Turki (1716—1718) je osvobodila še ostalo Ogrsko ter je prišel princ Evgen dne 16. avgusta 1717, torej ravno pred 198 leti, v Beligrad. V miru v Požarevcu (1718) je moral turški sultan odstopiti cesarju Banat, Valaško in oni del Srbije, ki je ležal med Moravo in Drino. Odtlej sta pripadala zahodna Srbija in severna Bosna 21 let Avstriji in s tem krščanskemu zapadu. V miru v Belemgradu (18. sept. 1739) pa so padle po štiriletni vojni s Turki Srbija, Bosna in Valaško zopet pod sultanstvo v Štambul; Donava in Sava sta ostali poslej močni meji Srednje Evrope proti orijentu.

Čuden je tek zgodovine. Po beligradskem miru (1739) so gledali Srbi poldrugo stoletje hrepeneče za osvoboditelji onstran Save. Če je pritiskal gospodar, aga ali beg, le prehudo na kmeta, potem je zbežal z ženo in otroki ponoči v čolnu čez reko ter je iskal v Sremu, v Bački in v Banatu novo domovino. Tisto ozemlje, morda najbolj rodovitno v Evropi, so neprestane vojne s Turki povsem iztrebile in izpremenile v puščavo. Cesarji Leopold I., Karel VI., Marija Terezija in Jožef II. so dajali Srbom (beguncem) ondi sveta in svoboščin. Visoko tja gor na Ogrsko so se naselili Srbi ter so obljudili celò predkraj Pešte (Račje). Saj se je tudi patrijarh srbske cerkve v Ipeku na makedonski planoti preselil

v Karlovce. Od onega časa je bilo vse srbsko ljudstvo naši monarhiji globoko in vztrajno vdano.

V tisti dobi, ko je vodil Andrej Hofer tirolske gorjance na boj zoper Francoze in Bavarce, je praznoval tudi srbski narod svoje vstajenje, opirajoč se na svobodnejše

S tirolskega bojišča: Planinska kočav avstrijskega nem. planinskega društva v Dolomitih. Kočo so porušile laške granate.

S tirolskega bojišča: Tirolska hiša pozimi pod Stilfserjochom. kjer so bili Lahi že opetovano krvavo odbiti.

Srbe v naši državi. Črni Juri (Karageorg), praded sedaj vladajoče srbske dinastije, je vodil l. 1804 ustajo proti osmanskim gospodarjem; dne 12. decembra 1806 so z naskokom osvojili srbski kmetje mesto Beligrad ter posekali janičarsko posadko. Iz lastne moči so odbili Srbi l. 1809 in 1810 od vseh strani v deželo vdirajoče trope turškega sultana ter so izsilili v miru v Bukareštu (28. maja 1812) nekaj oddiha. Toda že l. 1813 so vdrle tri turške vojske preko Donave, Morave in Drine v deželo; Črni Jurij je moral (15. oktobra 1813) oditi na avstrijsko (zdaj ogrsko) ozemlje. Mesto njega je začel Miloš Obrenović, praded prejšnje, klavrnokončane dinastije, l. 1815 iznova boj s Turki ter je, kmet na čelu kmetov, v bitki ob Mačvi sijajno zmagal: Srbija je dosegla svojo svobodo. Ker je bil vrnivši se Črni Jurij 25. julija 1817 zavratno umorjen, je bil Miloš dne 6. novembra 1817 izvoljen za dednega kneza Srbov.

Od tega časa je Srbija neodvisna, a tudi nesložna zaradi tekmovanja obeh knežjih rodov, Karagjorgjevičev in Obrenovičev. Iz te tekme se je razvilo nasprotje v političnih interesih obeh dinastij in diplomatsko borjenje med Rusijo (s katero so Karagjorgjeviči) in Avstro-Ogrsko na Balkanu. Zločin, ki se je zgodil l. 1817 na Crnem Jurju, se je obnovil zjutraj 11. julija 1903, ko sta bila zadnji Obrenović, Avstro-Ogrski prijazen kralj Aleksander in njegova žena Draga (Mašinova) v beligradskem konaku ustreljena. Dne 15. junija 1903 je izvolila srbska skupščina Petra iz rodu Karagjorgjevičev za kralja, in Srbija je nastopila svojo usodno pot za ustanovitev velikosrbskega kraljestva.

Mnogo krvavih dni je videlo mesto Beligrad tam ob združitvi Save z Donavo, in zastava na njeni trdnjavi je bila že večkrat izpremenjena. Mnogo krvi so popila beligradska tla; tu je pač križišče raznih narodov, raznih držav in kultur, tu je torišče, ki si ga je menda izbrala zgodovinska usoda, in tragična je nesreča narodov, ki jih je pozvala zgodovina, da so si zgradili tukaj svoje domovje.

Branitelj Slovenije:

Svetozar Borojevič pl. Bojna.

Hrvaški kipar prof. Robert Frangeš, ki se je s slikarjem prof. Otonom Ivekovičem mudil mesec dni na goriški fronti in se sedaj vrnil v Zagreb, je tako opisal svoje vtise:

Moje študije so veljale hrvaškim junakom v tej vojni. Njihove krasne zmage in junaške čine naj umetnost ohrani potomcem. Splošni vtis, ki sem ga prejel na fronti, je bil silnejši nego vsa pričakovanja, moč njegove heroične veličine neodoljiva. Kaj nam morejo nuditi vsi opisi bojnih prizorov in vojnih doživljajev? Le slaboten odsvit onih vtisov, ki malone presegajo naše človeško pojmovanje. Treba je videti in slišati strahotno grozno bobnenje bližajoče se šestročlenske avtomobilne kolone z našim mogočnim 42 cm možnarjem, da začuden sprejmeš vase polno, veličastno silo teh vojnih orjakov; doživeti moraš grozopolne trenutke, ko se cela vas strese in zaropočejo okna kakor ob resničnem top-

niškem ognju. Brezkončne trenske kolone z visoko naloženimi, s plahtami pokritimi voznimi nestvori in njihovimi spremljevalci, med katerimi najdeš staro in mlado, vse tipe narodov v monarhiji, in k temu enozvočni, neumorno pljuskajoči dež, — to je slika, tako slikovita in pisana, tako mogočno učinkujoča s svojimi orjaškimi demenzijami, da se začne v umetnikovi duši buditi nekaj velikega, neznanega, kakor bi speče moči povzročile silno evolucijo. Vendar moram reči, da pogled na obširno bojno polje vojnega lajika močno razočara. Milje daleč naokoli išče oko kakega predmeta, dočim vsepovsod bruha zemlja kakor iz ognjenih žrel. Toda tudi z najboljšim daljnogledom ne vidiš drugega nego navadno, spokojno pokrajinsko sliko z rjavimi brazdistimi njivami in polji, zelenimi livadami, gozdi in dragami. In vendar leži na stotisoče hrabrih bojnikov zakopanih pod to rjavo, zeleno in sivo odejo. Smrt in pogin napolnjujeta brezmejno ozračje nad bojiščem, na tisoče bliskovito hitrih izstrelkov se križa semintje, ne da bi se natančno vedelo, odkod se izpuščajo vse te strahote. Groza je vselej tem večja, ker ne vem, odkod izhaja nesreča. Naše zračno brodovje mora imeti orlovo oko, da more s ptičjega razgleda poizvedovati. Nočem govoriti ravno o smrti v tisočeri različnih oblikah, o strašnem uničevanju in pustošenju, o mukah in trpljenju na bojišču.

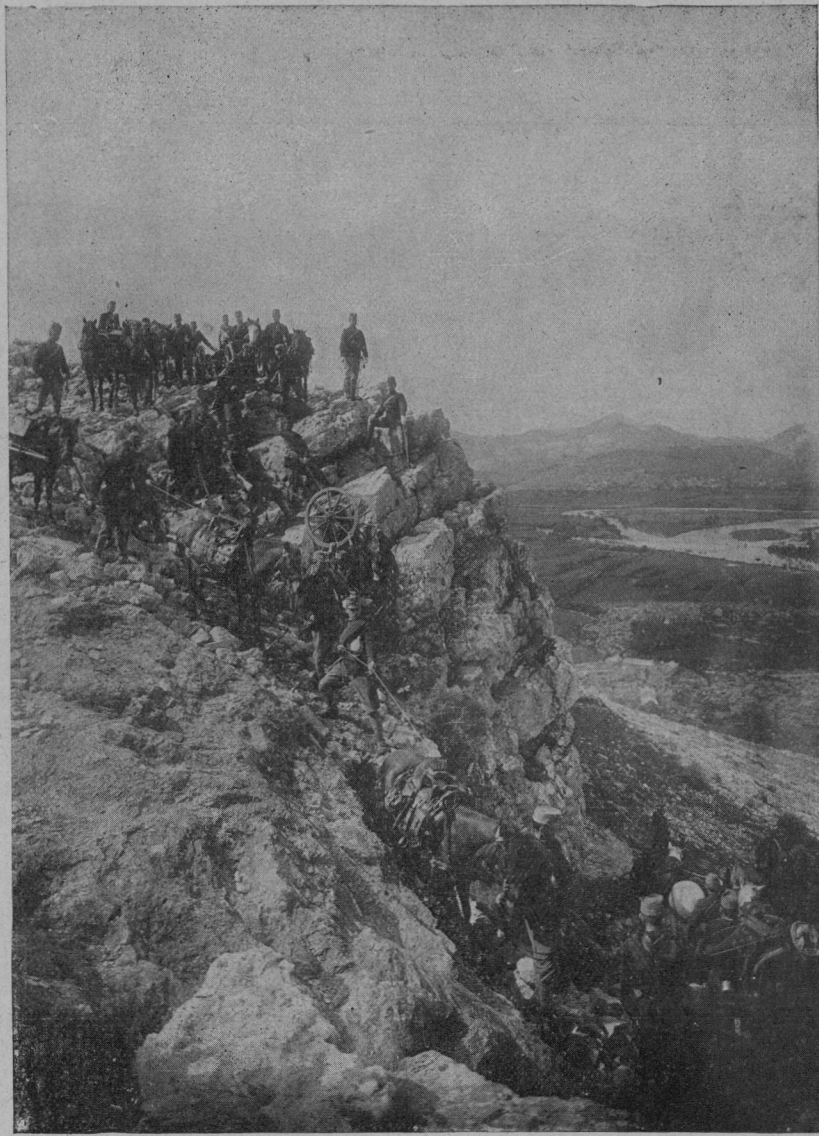
Hrvaškimi junakom je veljal moj obisk. Prišel sem tedaj pri prvem vojaku armade, njenem s slavo venčanem vojskovedju, generalu pehote Svetozaru Borojeviću pl. Bojna. Poznal sem generala že od preje. Kot vojskovedjo v njegovem vojnem stanu, kot poveljnika in očeta milijonske armade sem ga imel videti sedaj. Najtrajnejši in najmogočnejši vtis, ki sem ga prejel pri prvem srečanju in ki je vedno nadvladoval vse druge, je pristno vojaško

samovladje in pronicujoča sila razuma. General Borojević kaže v vsakem položaju odlično in hitro doumljivost. To slave na njem vsi podrejeni poveljniki, častniki in vojaki. Njegova nenavadna bistroumnost se splošno priznava. Kar se tiče njegovega samovladja, je idealni tip vojaka. Neizprosno strog nastproti sebi, dosleden do skrajnosti, poln dobrotne prizanesljivosti nasproti drugim. Pravi, cel mož, ki je osivel v zvestobi do samega sebe in svojega Najvišjega voj-

nega gospoda. Zunanji mir ob zadržani energiji, gospodujoča dejavnost in skrbno zaupanje, to trozvezje izvaja nanj svojo magično moč. Njegova osebnost vpliva na njegove vojne trume.

Sicer pa je nepotvorjeni, pravi prototip starega graničarja, inkarnacija vseh vojaških vrlin, ki so ž njimi junaki naših graničarskih polkov tako bogato obdarjeni. Sama zvestoba, vdanost in hrabrost ga je, kakor dičijo vse vrle Hrvate. Razun tega pa uživa med svojimi častniki in vojaki popularnost, ki ji ni para. On jim ni vojskovedja in najvišji poveljnik, ki se mu ne smeš približati. Za tako pojmovanje jim je vsem preblizu. On je za vse samo „Sveto“. Tako ga vsi imenujejo, in ta beseda jim je svetejša, kakor če bi rekli: „Naš general Borojević.“ Ponosno naglašava vedno svoje hrvaško pokolenje. V vasi Umetiću pri Petrinji mu je tekla zibelka. Tudi njegov oče je bil graničarski častnik. Hrvaški jezik, ki ga govori, je najčistejši, ki si ga moremo misliti, in često se pripeti, da komu popravi kakšno napako v pisavi ali besedi. Vsepovsod pokaže svojo posebno ljubezen do svojega naroda. Najljubšemu konju, ki na njem vsak dan nekoliko pojaha, je dal ime „Sokol“, „Dragica“ pa drugemu. Oba je bil kupil iz konjušnice škofa v Djakovu. Vse, kar se tiče Hrvatske ali Hrvatov, ga v najvišji meri zanima. Pobočnik mu je Hrvat, in večkrat sem slišal, ko ga je klical z domačim imenom „Slavko“. Kot Hrvat se mi je zdelo tu v glavnem stanu kmalu, kakor da sem ob domačem ognjišču. Pri vsaki priliki zasvira godba kompozicije hrvaških skladateljev, tudi pri obedu. Ko je bil ban v glavnem stanu, so svirali Muhvićevo skladbo „Slovenac i Hrvat“.

Čudovita je prožnost, ki si jo je znal general Borojević do današnjega dne ohraniti. Čvrst jezdec je, sijajen pešec in prenaša vse napore zlahka. Ko si že cele noči ni privoščil spanja, izvrši podnevi mnogokrat velike in naporene ture v sprednje črte, da si osebno ogleda položaj. Strogo urejeno življenje mu je v polni meri ohranilo telesno mladost. Odkar je izbruhnila vojna, je postal popoln abstinent in ne pokuša nobenega alkohola. Telo si krepki vsak dan z borjenjem in podobnimi vajami udov; tega tudi sedaj ni opustil. Ob desetih zvečer gre od večerje v glavnem stanu k počitku; ni ga še tako izrednega dogodka, da bi to preprečil. Okolica se je v moji navzočnosti večkrat zgražala, da „Sveto“ te mrzle dni v gorovju niti pri vožnjah z avtomobilom noče obleči kožuha. Lahna bluza, — mnogokrat nima niti plašča — ga edina varuje proti mrazu in mokroti. Tako se general utrjuje. Čeprav je znan kot nežen soprog, vendar še ni nikoli obiskal svoje soproge, ki skrbi na Bledu, v bolnišnici Rdečega križa za ranjence. Tako je hotel ustanoviti za častnike lep zgled. V svoji okolici si vedno želi čim več veselosti. Zato se je uvedla pri večerjah zopet večerna godba, ki je bila nekaj časa odpravljena. Svežost duha in veselje srca sta po njegovem mnenju brat in sestra, in za ta je potrebno, da se častnikom ob težavnih dolžnostih in velikih naporih ponudi tudi primerne razvedrila. General Borojević je izrazil ljubiteljski zdravega

Gorska vojna na Tirolskem: Naša vojska pri operacijah po pečinah proti Lahom.

S tirolskega bojišča: Monte Piano v Dolomitih, torišče besnih borb z Lahi.

tamošnjih čet ni mogoče zadosti pohvaliti. Stanovitni in neizmučeni so naši vojaki prenašali enajstdnevni artilerijski ogenj. Željno so pričakovali uro, ki naj jih privede do spopada z italijansko pehoto. Posebno vrla dalmatinska domobrantska polka št. 23 in 37, potem oddelki pešpolka št. 30 so žilavo vzdržali na najbolj poželenih točkah na Sabotinu in na pogorski višini in so se mogli končno s hura-klicem vreči na napadajočega sovražnika in ga odbiti. Povsodi je deležna pehota najpopolnejše podpore vrlih topničarjev in pionirjev. Več napadov na goriško mostišče je bilo izjavljenih že po našem artilerijskem ognju. V odseku pri Pevmi je prešlo umikanje sovražnika v divji beg. Na podgorski višini so poskušali italijanski oddelki obdržati se še v posameznih jarkih. Bili so uničeni z ročnimi granatami. Tudi v severnem odseku doberdobske planote med Petovljami in hribom sv. Mihaela se je ustavil laški napad že vsled koncentričnega učinka naših topov. Nato je sovražnik streljal skrajno živahno iz vseh kalibrov. V nočnem napadu se je posrečilo sovražniku odvzeti nam mal kos jarka. Kakor vedno, je bil takoj ven vržen. V okolici sv. Martina je bilo ostalo še nekaj jarkov v posesti Italijanov. Ponoči je pridobil protinapad ogrskega pehotnega polka št. 39. in lovskega bataljona št. 24. vso pozicijo zopet nazaj. Tudi odsek do Grižega brda je bil zopet pozorišče ljutih bojov. Tu so se zlomili valovi sovražnega napada na neomajnem zidu štajerskih domobrantskih polkov št. 3. in 26. Italijanski oddelki, ki so prodirali v kotanji vzhodno v Vermeljana, so morali bežati pred našim artilerijskim ognjem. Ravnotako je razpršila naša artilerija zbiranje sovražnika na La Rocci in ob Mandriji. V odseku pri Plaveh, izvzemši pri Ajbi, je mirovala italijanska pehota povsod. Tudi pred tolminskim mostiščem se je omejil sovražnik, potem ko je Sv. Marijo zaman padal, na artilerijski ogenj. V Krnskem ozemlju močno sneži in je nastopil precejšen mraz.

Topovi grme naprej svojo jekleno pesem. Italijani napadajo še vedno. Človek ima utis, da so se Italijani zakleli, da morajo izsiliti prehod v notranjost slovenskih dežel, zato napadajo obupno besno. Romanski val buta ob stene slovenskega ozemlja, da bi jih poplaval. Sedaj ali nikoli, je njihov klic. A mi vemo, da je ves njihov trud zaman!

Gospodinjstvo.

Krompirjeva gibanica. Skuhaj krompir v oblicah, olup in pretlači ga, zgneti z nekoliko masla, soli in potrebne moke v testo. Zvaljaj ga nekoliko tanjše kot za prst debelo, namaži z zmletim makom, ki ga popari prej z mlekom, posipaj s sladkorjem. Zvij testo v gibanico, ki jo kuhaj kake pol ure v ruti v slani vodi. Potem jo vzemi previdno iz vode, deni jo na pločo ter postavi v pečico, da se nekoliko osuši. Zreži jo nato, ter zabeli s sladkim makom in surovim maslom.

Turško meso. Sesekljaj dve čebuli, zaručni ju na masti, prideni na kosce zrezanega karkoršnegakoli mesa, zrezanega olupljenega krompirja, graha, fižola v stročju, karfijole, špargljev ter dva paradiznika; zalij to z juho ali vodo, začini s papriko in kuhaj, da bo vse dovolj mehko. Razume se, da treba pridejati najprej one zelenjave, ki se morajo dalje časa kuhati. Ena ali druga lahko izostane ali jo nadomestiš s kako tretjo.

Kako snažiti bele platene črevlje? Kupi za 10—20 vinarjev zmlete krede, primešaj vode, da dobiš mlečnato tekočino in oteri črevlje z majhno gobico, ki jo pomakaj v to tekočino. Prej črevlje dobro okrtaj.

Volno belo ali krembarvno blago osnažiš najlepše na sledeči način: Naredi iz bencina in krompirjeve moke gosto kašo, drgni s to kašo umazano blago, dokler ni popolnoma čisto.

Steckenpferd-lilijinomlečno milo

prej ko slej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote Priznanostna pisma. Po 1 K povsod.

Družina Tornič-eva, Rojan št. 379 pri Trstu prosi poročil o vojaku Viktorju Torniču, 5 domobrantskega polka, 4 stotnije. Zadnje pismo je datirano z 12. marcom 1915 in je došlo iz Galicije!

Kako ozdravim in se okrepim?!

Ali čutite, da vaše zdravje ni v redu? — Ali se je vaše življensko veselje, čilost, delazmožnost zmanjšalo? — Ali je vaš tek in vaša prebava oslabiljena — imate slabost živcev? Ali ste razburjivi, nervozni, boječji, malodušni, pozabljivi? — Ali ne morete spati, ali imate hude sanje, glavobol, bolečine v križu in hrbtu, omotico, ali se tresete, ali vam srce močno bije, ali imate nervozne bolečine? — Ali ste shujšali, oslabiljeni? — Uvažujte svet mnogoizkušenega zdravnika in zahtevajte knjigo in poskušnjo svetovnoznanega okrepčila „NUTRIGEN“, in najdete najboljšo pot, da ozdravite in se okrepite. — Knjigo in poskušnjo „Nutrigena“ pošlje zastoj in poštine prosto podjetje NUTRIGEN-BUDAPEST, VII., Vörösmartygasse 45/105.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica števil. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1913 K 700.000.000.—

Vlog „ 43.500.000.—

Rezervnega zaklada „ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade. 463

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Govori se, da je za nakup varnih in pripo-ročljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastoj. — Opozarjamo na današnji zadeni oglas „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani.

Zlato in srebro obdrži tudi med vojsko in po vojski svojo vrednost. Varno je toraj naložen denar, če si kupite zlato ali srebrno uro, verižko, prstan i. dr. Bogato izbiro po nizki ceni ima tvrdka H. Suttner v Ljubljani št. 5, Mestni trg, ki pošlje bogato ilustrovan cenik vsakomur zastoj in poštine prosto. Naročite si ga z dopisnico takoj.

STAVCA

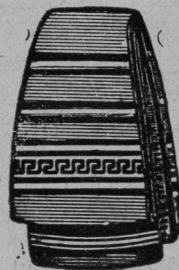
sprejme takoj

Zadružna tiskarna v Krškem.

Le enkrat v življenju!

50.000 spalnih kocev po K 1-95

namenjenih za izvoz na Balkan, ki pa zaradi trajne vojne nevarnosti niso bili odposlani, iz prave brinske himalaja volne, torej izredno toplih in na zimo neobhodno potrebnih, okoli 200 cm dolgi, 130 cm široki, čudovito progasti in v meledesinah, s krasnimi barvastimi portami, se prodajajo le malo časa za polovično izdelovalno ceno po le K 1-95 kos. — Ti zimski spalniki koci so vredni dvakrat ta denar, in se bodo prodajali le toliko časa, dokler je zaloga, po naslednjih senzacijskih cenah:

1 zimski spalniki koc velja le K 1-95
3 » spalniki koci veljajo le » 5-70
6 » spalniki kocov velja le » 11.—

Edina prodaja po povzetju pri:

M. SWOBODA, Dunaj III/2, Hiessgasse 13-280.

Zadružna tiskarna v Krškem

-:- izvršuje tiskovine lično in ceno. -:-

Zdravniki priporočajo

kot izborna sredstvo zoper kašelj

KAISERJEVE PRSNE KARAMELE

s „3 smrekami“.

Milijoni jih rabijo zoper

kašelj

kripavost, zasliženje, katere, bolni vrat, dušljivi kašelj, kakor tudi da se obvarujejo prehlajenja, torej so zelo dobrodošle vsakemu vojaku.

6100 notarsko poverjenih izpričeval zdravnikov in privatnikov jamči gotov uspeh. — Tek vzbujajoči fino okusni bonboni. Zavoj 20 in 40 v, skatlja 60 v se dobiva po vseh lekarnah in drožerijah.

Žlahтна jabolka

od 5 kg naprej po 20 do 60 v razpošilja po povzetju A.OSET, posestnik, pošta Guštanj, Koroško. Razpošilja tudi jabolčnik od 56 l naprej po 24 do 30 v liter.

Po vsaki fotografiji
napravimo
umetniško dovršene

POVEČANE SLIKE

v vsaki velikosti.

Povečane slike 42x53 cm sta-
nejo samo 20 K.

Naročila sprejema upravništvo
Tedenskih Slik v Ljubljani.

453 476 **Mazilo za lase**
varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spod-
nji Šiški št. 222 pri Ljubljani.
Dobi se v Kolodvorski ul. 200
ali pa v trafiki pri farni cerkvi.
V 3 tednih zrastejo najlepše la-
se. Stekl. po 2 in 3 K. Pošilja se
tudi po pošti. Izorno sredstvo
za rast las.
Za gotovost se jamči.
Zadostuje steklenica.
Spričevala na razpolago.

Priporoča se
umetna knjigoveznica
IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

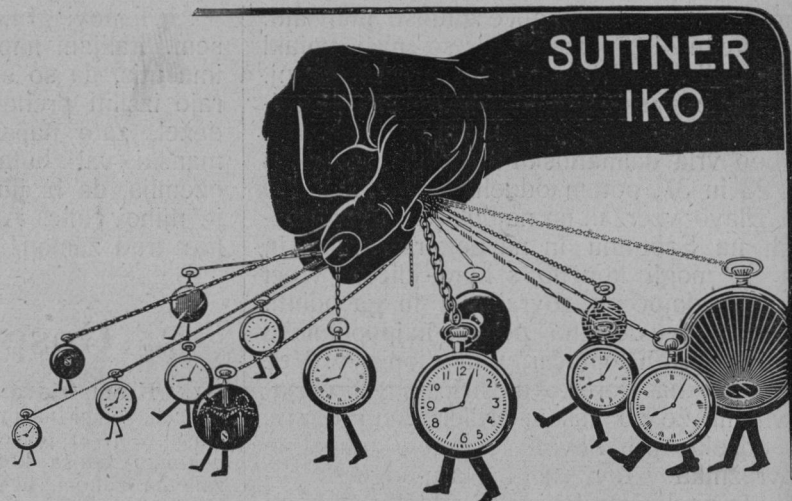
Modistika
MINKA HORVAT
Ljubljana, Stari trg 21

priporoča cenjenim damam
svojo zelo povečano zalo-
go damskih klobukov in
otroških čepic.

Popravila najfineje in najceneje.

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10
špecialna trgovina pletenin,
trikotaž in perila
priporoča svojo veliko zalogo,
kakor:

Športno in vojaško perilo in sicer: no-
gavice, gamaše, dokolenice, snežne kuč-
me, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene
srajce in spodnje hlače iz volne, velblo-
dže dlake in bambaža.
Perilo za dame in gospode iz šifona,
cefirja, in flanele.
Perilo za dečke, deklice in dojenčke.
Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.
Na debelo in drobno.

Svetovna tvrdka Suttner ima

samo natančno idoče, zanesljive, trpežne ure, katere staremu dobremu
imenu hiše čast delajo.

Št. 410. Nikelnasta Anker-Roskopf- ura K 4-10	Št. 1318. Moderna, 14 dni tekoča salonska ura K 17-40
„ 705. Roskopf-ura, kolesje v kamnih „ 5-90	„ 1360. Lepa stenska ura „ 4-80
„ 719. Srebrna remontoar-ura „ 7-80	„ 1544. Usnjata zapestnica z uro „ 10-50
„ 600. Žepna ura z radijem, se po noči sveti „ 8-40	„ 712. Nikelnasta IKO - ura, 15 kamnov „ 14-—
„ 449. Roskopf-ura, dvojni pokrov „ 7-20	„ 1450. Bela kovinasta verižica „ 2-80
„ 518. Ploščnata nikelnasta kava- lirska ura „ 7-50	„ 865. Bela kovinasta verižica, priprosta „ 1-—
„ 803. Damska ura, jeklena ali ni- kelnasta „ 7-90	„ 916. Srebrna verižica, masivna „ 3-20
„ 804. Srebrna damska ura „ 9-50	„ 422. Nikelnasta športna veri- žica „ 1-75
„ 1203. Dobra budilka „ 3-50	„ 979. Srebrni obesek „cesarjeva podoba“ „ 2-—
„ 1316. Lepa salonska ura „ 10-50	„ 213. Srebrni prstan z kamnom „ 1-40
„ 1325. 14 dni tekoča salonska ura, zelo lepa „ 20-—	„ 211. Srebrni prstan z kamnom „ —90
	„ 1063. Prstan, zlato na srebro „ 2-70

Vsaka ura je najnatančneje preizkušena.

Razpošilja se
po povzetju ali če se
denar vnaprej pošlje.

Krasni cenik
zastonj in poštnine prosto.

Neugajajoče
se zamenja!

Lastna tovarna ur v Švici! — Lastna svetovna znamka „IKO“, najboljša preciz. ura.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Nobene podružnice. **Svetovna razpošiljalnica.** Nobene podružnice.

Poravnajte naročnino!

Odlikovan na razstavi v Radovljici leta 1914 s
častno diplomom in svetinjo I. vrste.

BRINJEVEC

najfinejše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim
boleznim, se do-
bi pri Gabrijelu
Eržen, Zapuže
pošta Begunje
pri Lescah,
Kranjsko.

Cene zmerne. Za
pristnost jamčim.

Ako naročite in to storite
nenudoma,

1 srečko avstr. rdečega križa
1 srečko ogrskega rdečega križa
1 srečko budimpeštanske bazilike
1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz
leta 1880
1 dobitni list 4% ogrsk. hip srečk
iz leta 1884
12 žrebanj vsako leto, glavni dobitek
630.000 kron

Mesečni obrok za
vseh pet srečk ozir.
dobitnih listov samo
5 kron

dobite igralno pravico do bobitkov
ene turške srečke v znesku
do 4000 frankov popolnoma zastonj!
Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno:
Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.

Naročnina za list „Tedenske Slike“; za Avstro-Ogersko: 1/4 leta K 2-50, 1/2 leta K 5.—, celo leto K 10.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3-50, 1/2 leta K 7.— celo leto K 14.—; za ostalo inozemstvo: celo leto fr. 16-80. Za Ameriko letno 3-25 dolarjev.

Uredništvo in upravništvo Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.